

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
М. SZPUNAR
представено на 22 февруари 2024 година¹

Дело C-135/23

**Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV
(GEMA)
срещу
GL**

(Преюдициално запитване, отправено от Amtsgericht Potsdam (Районен съд Потсдам,
Германия)

„Преюдициално запитване — Интелектуална собственост — Авторско право и сродни права — Директива 2001/29/ЕО — Член 3, параграф 1 — Право на публично разгласяване — Понятие „акт на разгласяване“ — Предоставяне на разположение в апартаменти на телевизори, оборудвани със стайна антена, която позволява да се приемат предавания“

Въведение

1. В правната уредба на Съюза в областта на авторското право със сигурност правото на публично разгласяване заема почетно място, що се касае до вниманието, отделено му в практиката на Съда. Сред правните въпроси, свързани с този правен институт, един от най-фундаменталните е този за разграничението между публично разгласяване — акт, който е обект на изключителните права на носителите на авторско право — и самото физическо предоставяне на съоръжения, позволяващи да се осъществи или да се получи такова разгласяване, което не е обект на тези права.
2. Критериите, които трябва да се вземат предвид за целите на това разграничение, са изложени в наскоро постановени решения на Съда². Настоящото дело обаче показва, че все още съществуват сиви зони или гранични хипотези, при които не е лесно да се реши със сигурност от коя страна на това разграничение попада разглежданият акт.
3. Ето защо Съдът е призован да прецизира практиката си в тази област, като следи както за осигуряването на нейната съгласуваност, така и за запазването на справедлив баланс между различните засегнати интереси.

¹ Език на оригиналния текст: френски.

² Вж. по-специално решения от 2 април 2020 г., Stim и SAMI (C-753/18, наричано по-нататък „решение Stim и SAMI“, EU:C:2020:268), от 22 юни 2021 г., YouTube и Cyando (C-682/18 и C-683/18, EU:C:2021:503), и от 20 април 2023 г., Blue Air Aviation (C-775/21 и C-826/21, наричано по-нататък „решение Blue Air Aviation“, EU:C:2023:307).

Правна уредба

Правото на Съюза

4. Член 3, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество³ гласи:

„Държавите членки предоставят на авторите изключително право да разрешават или забраняват публичното разгласяване на техни произведения по жичен или безжичен път, включително предоставяне на публично разположение на техни произведения по такъв начин, че всеки може да има достъп до тях от място и във време, самостоятелно избрани от него“.

Германското право

5. Правото на публично съобщаване е въведено в германското право с член 15 от Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte — Urheberrechtsgesetz (Закон за авторското право и сродните му права) от 9 септември 1965 г.⁴, в редакцията му, приложима към спора по главното производство (наричан по-нататък „UrhG“), който по-специално гласи:

„[...]“

(2) Авторът притежава и изключителното право да съобщава произведенията си на публиката в невеществена форма (право на публично съобщаване). Правото на публично съобщаване включва по-специално:

1. право на представяне, на изпълнение и на показване (член 19);
2. право на предоставяне на разположение на публиката (член 19а);
3. право на излъчване (член 20);
4. право на съобщаване посредством визуални или звукови носители (член 21);
5. право на съобщаване на радиопредавания и предоставянето им на разположение на публиката (член 22).

(3) Съобщаването е публично, когато е предназначено за голям брой членове на обществената аудитория. Всяко лице, което не е свързано чрез лични отношения с използващото произведението лице или с други лица, които получават произведението или имат достъп до него в невеществена форма, е част от обществената аудитория“.

³ ОВ L 167, 2001 г., стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230.

⁴ BGBl. 1965 I, стр. 1273.

6. Съгласно решение Königshof на Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд, Германия) тези разпоредби трябва да се тълкуват в смисъл, че фактът, че управителят на хотел оборудва хотелските стаи с телевизионни приемници със стайни антени, не представлява публично разгласяване⁵. Възприемайки това разрешение, този съд не е счел за необходимо да постави на Съда преюдициален въпрос относно тълкуването на Директива 2001/29.

Фактите в главното производство, производството пред Съда и преюдициалният въпрос

7. Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (наричана по-нататък „GEMA“), организация за колективно управление на авторските права в музикалната сфера, предявява пред Amtsgericht Potsdam (Районен съд Потсдам, Германия) иск за обезщетение за вреди по силата на закона за авторските права срещу GL, стопанисващ жилищна сграда, с мотива, че в нарушение на член 15 от UrhG последният предоставя на разположение в апартаментите телевизионни приемници със стайни антени, позволяващи приемане на предавания.

8. Като се съмнява дали подобно предоставяне на разположение, без „централен приемник“, представлява публично разгласяване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, посочената юрисдикция решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Налице ли е публично разгласяване по смисъла на член 3 от Директива [2001/29], когато стопанисващият жилищна сграда предоставя на разположение в жилищната сграда телевизори, всеки от които приема предавания чрез стайна антена, без централен приемник за препредаване на сигналите?“.

9. Настоящото преюдициално запитване е постъпило в Съда на 7 март 2023 г. Писмени становища представят GEMA, френското и австрийското правителство, както и Европейската комисия. Съдът решава да разгледа делото без провеждане на съдебно заседание за изслушване на устните състезания.

Анализ

10. С преюдициалния си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 трябва да се тълкува в смисъл, че поставянето от стопанисващия жилищна сграда, в апартаментите за отдаване под наем, на телевизионни приемници със стайни антени, годни да приемат телевизионни предавания, попада в обхвата на изключителното право на авторите да разрешават или забраняват публичното разгласяване на свои произведения, закрепено в тази разпоредба.

11. Важни насоки за отговора на този въпрос произтичат от богатата практика на Съда относно правото на публично разгласяване. Ето защо ми се струва необходимо да припомня накратко тази съдебна практика.

⁵ Решение от 17 декември 2015 г. (I ZR 21/14) (BGH GRUR 2016, стр. 697).

Релевантната практика на Съда

12. Съгласно установената практика на Съда публичното разгласяване на закриляни от авторското право обекти съдържа два елемента, а именно акта на разгласяване и публиката, към която е насочено това разгласяване⁶.

13. Обикновено актът на разгласяване може да се представи в две форми. Първата се състои в предаване на защитеното произведение или на сигнала, носещ това произведение, по инициатива на автора на разгласяването, към публиката. Само приемането на това предаване попада евентуално в обхвата на решението на членовете на публиката. Такъв е по-специално случаят с т.нар. „линейни“ медийни услуги, като телевизията. Втората форма на разгласяване се ограничава до предоставяне на публично разположение на произведението, като в този случай членовете на въпросната публика са свободни да решат кога да си пуснат предаването. Такъв е по-специално случаят с актовете на публично разгласяване, извършвани в интернет.

14. Трябва да се прави важно разграничение между актовете на разгласяване и самото физическо предоставяне на съоръжения, позволяващи да се извърши или да се получи разгласяване. Всъщност съображение 27 от Директива 2001/29 гласи, че член 3 от нея трябва да се тълкува в смисъл, че такова предоставяне не представлява само по себе си разгласяване⁷. Това съображение отразява Съвместната декларация по член 8 от Договора на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) за авторското право, приет в Женева на 20 декември 1996 г. и одобрен от името на Европейската общност с Решение 2000/278/ЕО⁸. Посоченото съображение се потвърждава и от съображение 23 от тази директива, според което правото на съобщаване на публиката „следва да се разбира в широк смисъл, като обхваща всяко съобщаване на публиката, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването“, но „не обхваща други действия“.

15. Така Съдът е могъл да постанови по-специално, че отдаването под наем на оборудвани с радиоприемници автомобили не представлява публично разгласяване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29⁹.

16. От друга страна, когато съществува съмнение относно лицето, което е в основата на разгласяването, основният критерий са ключовата роля на това лице и съзнателният характер на неговата намеса. Всъщност то извършва акт на разгласяване, когато, като съзнава напълно последиците от своето поведение, се намесва, за да предостави на клиентите си достъп до произведение, което е обект на защита, и по-специално когато без неговата намеса тези клиенти не биха могли или само трудно биха могли да се ползват от разпространеното произведение¹⁰.

⁶ Вж., на последно място, решение Blue Air Aviation (т. 47).

⁷ Вж. в този смисъл по-специално решение Blue Air Aviation (т. 66 и 67).

⁸ Решение на Съвета от 16 март 2000 година относно одобрението от името на Европейската общност на Договора на СОИС за авторското право и Договора на СОИС за изпълненията и фонограмите (ОВ L 89, 2000 г., стр. 6; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 20, стр. 212).

⁹ Решение Stim и SAMI (диспозитив).

¹⁰ Вж. по-специално решение Stim и SAMI (т. 32).

17. Що се отнася до публиката, за която е предназначено разгласяването, тя трябва да включва неопределен, но доста голям брой потенциални адресати. За да се определи този брой, следва да се вземе предвид не само броят на лицата, които могат да имат едновременно достъп до едно и също произведение, но и броят на онези от тях, които могат да имат последователно достъп до него¹¹.

18. В случай на вторично публично разгласяване трябва да се касае за „нова“ публика, тоест публика, която не е била вече взета предвид от притежателя на авторските права при даването на разрешение за първоначалното разгласяване на произведението му¹².

19. Накрая, що се отнася до положение, което е аналогично на това по настоящото дело, а именно поставянето в хотелски стаи на телевизионни приемници, свързани с централна антена, Съдът е постановил, че „разпространението на сигнал чрез телевизионни приемници, с които са оборудвани хотелските стаи, което даден хотел извършва за клиентите си, представлява публично разгласяване по смисъла на член 3, параграф 1 от [Директива 2001/29], независимо какви технически средства се използват за предаване на сигнала“¹³.

Самото прилагане в настоящото дело?

20. На пръв поглед отговорът на преюдициалния въпрос по настоящото дело би могъл да се изведе от самото прилагане на практиката на Съда, припомнена в предходните точки.

21. Възщност основният правен въпрос, който възниква в случая, е дали поставянето на телевизионни приемници със стайни антени в апартаменти за отдаване под наем представлява акт на *вторично* публично *разгласяване* на телевизионните предавания, или само предоставяне на съоръжения, позволяващи приемането на *първоначалното разгласяване* на тези предавания, като това разгласяване се извършва от излъчващите организации.

22. Като прави разграничение между тези две категории актове, Съдът приема за определящ фактор наличието на съзнателна намеса на съответното лице в самото съдържание на разгласяването, като тази намеса може да приеме различни форми¹⁴. Съдът подчертава също, че ако само обстоятелството, че използването на оборудване е необходимо, за да може публиката да ползва произведението, води автоматично до квалифицирането на предоставянето на разположение на такива оборудвания като акт на разгласяване, то всяко предоставяне на физически съоръжения, които имат за цел да позволят или реализират разгласяването, би представлявало публично разгласяване, което противоречи на ясения текст на съображение 27 от Директива 2001/29¹⁵.

¹¹ Вж., на последно място, решение Blue Air Aviation (т. 52 и 54).

¹² Вж. наскоро постановеното решение от 22 юни 2021 г., YouTube и Cyando (C-682/18 и C-683/18, EU:C:2021:503, т. 70).

¹³ Решение от 7 декември 2006 г., SGAE (C-306/05, наричано по-нататък „решение SGAE“, EU:C:2006:764, т. 1 от диспозитива). Това разрешение е потвърдено в определение от 18 март 2010 г., Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgou Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon (C-136/09, непубликувано, EU:C:2010:151).

¹⁴ Относно конкретните примери за различни форми на актове на разгласяване вж. заключението ми по дело Stim и SAMI (C-753/18, EU:C:2020:4, т. 33—37).

¹⁵ Вж. в този смисъл решение от 22 юни 2021 г., YouTube и Cyando (C-682/18 и C-683/18, EU:C:2021:503, т. 79), както и решение Blue Air Aviation (т. 68).

23. Така Съдът не квалифицира като акт на разгласяване нито отдаването под наем на автомобили, оборудвани с радиоприемници¹⁶, нито самото използване на интернет платформа за съхраняване и споделяне на файлове¹⁷, нито, накрая, оборудването на превозно средство с озвучителна уредба и със софтуер, който позволява излъчването на музика като фон¹⁸. Тези актове са приравнени на самото предоставяне на физически съоръжения, позволяващи осъществяването на разгласяването. От друга страна, в решение SGAE, отнасящо се до телевизионни приемници, с които са оборудвани хотелски стаи, Съдът вече ясно е разграничил самото инсталиране на такива приемници от разпространението на сигнала посредством тези приемници¹⁹.

24. Освен това според Съда констатацията за липса на акт на разгласяване обезсмисля анализа за евентуалното наличие на нова публика²⁰.

25. Следователно би могло да се приеме, в съответствие с току-що посочената съдебна практика, че поставянето от стопанисващия жилищна сграда в апартаменти за отдаване под наем на телевизионни приемници със стайни антени, годни да приемат телевизионни предавания без допълнителна намеса от страна на същия стопанисващ, е равносилно на самото предоставяне на физически съоръжения и следователно не представлява акт на разгласяване, нито съответно публично разгласяване по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29.

26. Държа да подчертая, че подобно разрешение според мен би било напълно защитимо. Първо, то би съответствало на формалната логика на релевантните решения на Съда. По-специално, положението в случая показва много сходства с това на автомобилите под наем, оборудвани с радиоприемници — предмет на делото, по което е постановено решение Stim и SAMI. И в двата случая ползвателят получава под наем пространство, едното — предназначено за пребиваване в него, а другото — за придвижване, оборудвано със съоръжения, позволяващи без допълнителна намеса да се приемат съответно наземни телевизионни или радиопредавания. Ето защо една подобна квалификация на тези две положения от гледна точка на правото на публично разгласяване, уредено в член 3 от Директива 2001/29, изглежда естествена.

27. Второ, следва да се отбележи, че правото на публично разгласяване е подвластно на използваната за извършване на съответните действия технология, състояща се в разгласяване на защитени обекти на публиката, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването²¹. Следователно не е изненадващо, че правните квалификации в тази област се основават на критерия за използваната технология, като други съображения, като например гледната точка на крайния ползвател на производението, остават на заден план²². Такъв по настоящото дело е случаят на разрешението, основано на липсата на допълнителна намеса, състояща се в препредаване на телевизионния сигнал към апартаментите за отдаване под наем.

¹⁶ Решение Stim и SAMI, и по-конкретно точки 4 и 35.

¹⁷ Решение от 22 юни 2021 г., YouTube и Cyando (C-682/18 и C-683/18, EU:C:2021:503, т. 81—86).

¹⁸ Решение Blue Air Aviation (т. 69 и 71).

¹⁹ Решение SGAE (т. 45 и 46).

²⁰ Решения Stim и SAMI (по-специално т. 38) и Blue Air Aviation (т. 72).

²¹ Съгласно определението, дадено в съображение 23 от Директива 2001/29.

²² Например включването на защитено произведение в интернет страница може да представлява публично разгласяване на това произведение в зависимост от използваните технически средства — директно вмъкване или „дълбока връзка“ към друг интернет сайт — макар резултатът да е същият от гледна точка на ползвателя на тази интернет страница; вж. решения от 7 август 2018 г., Renckhoff (C-161/17, EU:C:2018:634), и от 9 март 2021 г. VG Bild-Kunst (C-392/19, EU:C:2021:181).

28. Впрочем това, изглежда, е разрешението, възприето от Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд) в решението му Königshof, посочено в точка 6 от настоящото заключение. Това е и разрешението, поддържано от австрийското правителство и от Комисията в техните становища.

29. Трябва да призная обаче, че това разрешение ми се струва неубедително от гледна точка на постигнатия резултат. Всъщност в случаи, при които може да се предвиди наличието на публика, по-специално в случай на краткосрочно отдаване на апартаменти под наем²³, би съществувала явна разлика в третирането на апартаментите за отдаване под наем, оборудвани с телевизионни приемници със стайни антени, от една страна, и на хотелските стаи, оборудвани с телевизионни приемници, свързани с централна антена, от друга страна — хипотеза, анализирана от Съда в решение SGAE. Впрочем разрешението, възприето по настоящото дело, лесно би се приложило, ако е уместно, в случая на хотелските стаи, оборудвани с телевизионни приемници със стайни антени. Основанието за тази разлика в третирането обаче, а именно липсата в единия от двата случая на акт на разгласяване от страна на съответния ползвател под формата на предаване или препредаване в тесния смисъл на думата на защитеното съдържание, според мен трудно може да се съвмести с материалноправната логика, залегнала в основата на тълкуването, изведено от Съда в решение SGAE. Също така технологичната разлика между централна антена и стайните антени не ми изглежда достатъчно съществена, за да обоснове различно третиране от гледна точка на авторското право.

30. Ето защо предлагам настоящото дело да се анализира в светлината на това решение, за да се стигне до разрешение, което да осигури съгласуваност с него, без да се поставя под въпрос практиката на Съда относно разграничението между публичното разгласяване и предоставянето на съоръжения, позволяващи такова разгласяване.

Анализ в светлината на решение SGAE

31. Припомням, че в решение SGAE Съдът е постановил, че „разпространението на сигнал чрез телевизионни приемници, с които са оборудвани хотелските стаи, което даден хотел извършва за клиентите си, представлява публично разгласяване по смисъла на член 3, параграф 1 от [Директива 2001/29], независимо какви технически средства се използват за предаване на сигнала“²⁴.

32. Вярно е, че в това решение Съдът се е постарал да уточни, че самото поставяне на телевизионни приемници в хотелските стаи не представлява публично разгласяване²⁵. Съдът обаче добавя, че когато това оборудване прави възможен достъп на публиката до излъчваните по радио произведения, тъй като хотелът разпространява телевизионния сигнал до своите гости посредством приемниците, поставени в стаите, действително се касае за публично разгласяване²⁶.

²³ Относно проблема, свързан с наличието на публика, вж. точки 58—61 от настоящото заключение.

²⁴ Решение SGAE (т. 1 от диспозитива).

²⁵ Решение SGAE (т. 45 и т. 46 ab initio).

²⁶ Решение SGAE (т. 46 in fine).

33. Вярно е също така, че в делото, по което е постановено решение SGAE, въпросният телевизионен сигнал първоначално е бил приет от хотела и впоследствие разпространен по кабел в стаите на хотела²⁷, и следователно е представлявал препредаване в тесния смисъл на думата. Това препредаване обаче, изглежда, не е било определящ фактор за Съда, за да се установи наличието на публично разгласяване.

34. За да стигне до разрешението, възприето в решение SGAE, Съдът приема, че гостите на даден хотел са нова публика, различна от публиката, която носителите на авторските права са взели предвид, когато са разрешили акта на първоначално разгласяване на произведенията, в случая — телевизионното излъчване. Всъщност според Съда тази последна публика се състои само от притежателите на телевизионни приемници, които в своя личен или семеен кръг приемат тези предавания. За разлика от това лицата, които дори намирайки се в зоната на покритие на излъчването, не биха могли да се ползват от него без намесата на трето лице, не са част от първоначалната публика. Така, когато им е предоставен достъп до въпросното излъчване, тези лица трябва да се считат за нова публика, поради което актът, чрез който получават този достъп, представлява публично разгласяване, различно от първоначалното разгласяване. По това дело хотелът, като поставя в хотелските стаи телевизионни приемници, позволяващи гледане на предаванията, действа с пълното съзнание за последиците от своето поведение, за да предостави на своите гости достъп до защитените произведения²⁸.

35. С други думи, гостите на хотела, които по дефиниция се намират извън мястото си на пребиваване, не биха могли по принцип да се ползват от телевизионното излъчване там, където се намира този хотел, освен ако не донесат собствените си телевизионни приемници, снабдени с антена, което би било изключително проблематично. Така, оборудвайки стаите с телевизионни приемници, свързани с антена, въпросният хотел извършва необходимото действие, за да им предостави достъп до това излъчване. Доколкото обаче гостите на хотела представляват публика²⁹, тази публика трябва да бъде квалифицирана като нова, а разглежданият акт в своята цялост — като публично разгласяване. Това е в основата на съображенията, развити от Съда в решение SGAE.

36. Ако тези съображения се пренесат към положението, разглеждано по настоящото дело, лесно може да се стигне до същия резултат. Всъщност, на първо място, наемателите на апартаменти за краткосрочно отдаване под наем представляват публика на същото основание като гостите на хотела. На второ място, те също се намират извън мястото си на пребиваване, така че без намесата на трето лице не могат да се ползват от телевизионните предавания. Следователно такава намеса, изразяваща се в поставянето в апартаментите на телевизионни приемници, които позволяват приемането на тези предавания, трябва, на трето място, да се разглежда като предоставяща достъп до защитени произведения на нова публика и да се квалифицира като публично разгласяване.

²⁷ Вж. формулировката на преюдициалните въпроси в точка 23 от решение SGAE.

²⁸ Вж. в този смисъл решение SGAE (т. 40—42).

²⁹ Това е установено от Съда в точки 38 и 39 от решение SGAE.

37. Несъмнено в хипотеза като разглежданата в главното производство намесата на стопанисващия жилищна сграда не се изразява в предаване или препредаване като такива. Следователно би могло да се заключи, както отбелязах по-горе³⁰, че не е налице акт на разгласяване. Това не променя факта, че все пак е налице съзнателна намеса на съответния ползвател с цел да се предостави достъп до защитени произведения на нова публика³¹.

38. Следователно в известен смисъл сме изправени пред дилемата между, от една страна, последователността в съображенията, че не е налице акт на разгласяване без предаване на защитени произведения, и от друга страна, последователността в резултата, която налага като публично разгласяване да се квалифицира всяка намеса на ползвател, който напълно съзнателно предоставя достъп до такива произведения на нова публика, която без тази намеса не би могла да се ползва от тях.

39. Разбира се, съображенията са много важни при тълкуването и прилагането на закона. Последователни и убедителни съображения обосновават възприетото тълкуване на разпоредбите и приетото разрешение на спора както в очите на заинтересованите страни, така и в очите на широката публика³². Прекалено формалистичните съображения обаче рискуват да доведат до разрешение, което, без съмнение, може и да е последователно според възприетата логика, но несправедливо или просто погрешно по същество. Следователно при такава хипотеза според мен е за предпочитане да се заложи не на резултата, който произтича от формалистичното прилагане на определени съображения, макар и възприети преди това, а на този, който най-добре отразява истинските основания и цели на тълкуваната правна норма, независимо дали тя има законодателен произход, или е изведена от съдебната практика.

40. Вярно е, че в разглежданата в главното производство хипотеза стопанисващият жилищна сграда не предава телевизионен сигнал към апартаментите, тъй като всеки от тях разполага със „самостоятелно“ оборудване, позволяващо приемането на сигнала. Действията на стопанисващия обаче не се ограничават само до предоставянето на наемателите на телевизионен приемник и стайна антена, които те могат да използват по всякакъв начин. Като оборудва апартаментите с телевизионни приемници, снабдени със стайни антени, които са настроени така, че да позволяват приемането на сигнала на наземното телевизионно излъчване, наличен в зоната на покритие, в която се намира сградата му, стопанисващият дава възможност на наемателите да ползват точно определени телевизионни предавания в наетите апартаменти и през периода на отдаване под наем.

41. Погледнато от този аспект, положението, разглеждано в главното производство, е много сходно с това в делото, по което е постановено решение SGAE. В светлината на основополагащите мотиви на разрешението, възприето от Съда в това решение, не смятам, че в случая разлики от техническо естество, като например броят на използваните антени (една централна антена или няколко стайни антени) или дължината на кабела между антената и телевизионния приемник³³, могат да обосноват радикално противоположно разрешение.

³⁰ Вж. точка 25 от настоящото заключение.

³¹ Този парадокс вече е бил отбелязан във връзка с решение *Königshof* на *Bundesgerichtshof* (Федерален върховен съд), цитирано в точка 6 от настоящото заключение. Вж. *Lucas-Schloetter*, A. L'harmonisation européenne du droit d'auteur. L'exemple du droit de communication au public. La réception de la jurisprudence de la CJUE en Allemagne. — In: Favreau, A. (dir.). La propriété intellectuelle en dehors de ses frontières., Bruxelles: Larcier, 2019, p. 45.

³² Този път в смисъла на „обществено мнение“.

³³ Всъщност стайната антена трябва също да бъде свързана с телевизионния приемник чрез кабел.

42. Ето защо според мен може да се приеме, че поставяйки в апартаментите за отдаване под наем телевизионни приемници със стайни антени, стопанисващият жилищна сграда, като съзнава напълно последиците от своето поведение, извършва „акт на разгласяване“, изразяващ се в предоставяне на наемателите на достъп до защитени произведения, съдържащи се в телевизионните предавания, които могат да бъдат приемани в тези апартаменти посредством тези приемници, по начин, по същество идентичен с хипотезата на хотелските стаи, оборудвани с телевизионни приемници, свързани с централна антена.

По връзката със съществуващата съдебна практика

43. Това разрешение е в пълно съответствие с практиката на Съда относно правото на публично разгласяване. Всъщност, на първо място, Съдът е възприел разширително тълкуване на понятието „публично разгласяване“, като понякога включва в него действия, които, строго погледнато, не се състоят в предаване на защитени произведения.

44. Така, както правилно отбелязва GEMA, в решение *Phonographic Performance (Ireland)*³⁴ Съдът квалифицира като публично разгласяване предоставянето на разположение на гостите на хотел на звукозаписи, включително върху материален носител, и на оборудване, позволяващо тяхното възпроизвеждане, въпреки че това действие не включва никакво предаване и по-скоро прилича на отдаване под наем на звукозаписи и подходящо техническо оборудване. За да стигне до този резултат, Съдът се основава на факта, че въпросният ползвател е предоставил на своите гости двата необходими елемента, благодарение на които защитените произведения могат да достигнат до тях³⁵, което напомня на поставянето на телевизионен приемник със стайна антена, позволяваща приемането и гледането на телевизионни предавания.

45. Освен това в решение *Airfield и Canal Digitaal*³⁶ Съдът приема, че макар излъчването на телевизионни канали чрез спътник да трябва да се разглежда като едно-единствено неделимо публично съобщаване, което може да се припише на излъчващата организация, под чийто контрол и отговорност сигналите — носители на програми, се въвеждат във водещия до спътника съобщителен контур³⁷, доставчикът на пакет сателитни телевизионни програми може да направи тези програми достъпни за една нова аудитория, като по този начин извършва отделно действие, попадащо в обхвата на правото на публично съобщаване³⁸. Следователно може да е налице акт на публично разгласяване без препредаване на защитени произведения, отделно от първоначалното предаване. Това разрешение е потвърдено наскоро в решение АКМ (Доставка на пакети сателитни програми в Австрия)³⁹.

³⁴ Решение от 15 март 2012 г. (C-162/10, EU:C:2012:141, т. 3 от диспозитива).

³⁵ Решение от 15 март 2012 г., *Phonographic Performance (Ireland)* (C-162/10, EU:C:2012:141, т. 67).

³⁶ Решение от 13 октомври 2011 г. (C-431/09 и C-432/09, EU:C:2011:648).

³⁷ Решение от 13 октомври 2011 г., *Airfield и Canal Digitaal* (C-431/09 и C-432/09, EU:C:2011:648, т. 69 и 75).

³⁸ Вж. по същество решение от 13 октомври 2011 г., *Airfield и Canal Digitaal* (C-431/09 и C-432/09, EU:C:2011:648, т. 82 и 83 и диспозитива).

³⁹ Решение от 25 май 2023 г. (C-290/21, EU:C:2023:424, т. 29).

46. Накрая, в някои случаи Съдът констатира наличието на публично разгласяване в хипотези, при които съответният ползвател допуска присъстващата на място публика пряко да се ползва от защитените произведения⁴⁰. Така, за да осигури високо равнище на закрила на носителите на авторски права, както е посочено в съображение 9 от Директива 2001/29, Съдът тълкува понятието „публично разгласяване“ по начин, който надхвърля строгата рамка на „всяко съобщаване на публиката, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването“, като включва в това понятие всяко действие, чрез което ползвател се намесва целенасочено, за да предостави на нова публика достъп до произведение, което е обект на закрила⁴¹.

47. На второ място, разрешението, което предлагам, не поставя под въпрос и не противоречи на практиката на Съда относно разграничението между публичното разгласяване и самото предоставяне на физически съоръжения, позволяващи такова разгласяване.

48. В частност, това разрешение не противоречи на разрешението, до което стига Съдът в решение *Stim* и *SAMI*. В това решение Съдът постановява, че отдаването под наем на оборудвани с радиоприемници автомобили не представлява публично разгласяване. Съдът възприема това разрешение с мотива, че дружествата за отдаване под наем на такива автомобили не извършват акт на публично разгласяване, а самото предоставяне на физически съоръжения, позволяващи разгласяване⁴².

49. Както вече посочих⁴³, положението по делото, по което е постановено решение *Stim* и *SAMI*, и разглежданото в главното производство може на пръв поглед да изглеждат сходни, така че да обосноват еднаквата им правна квалификация. Мисля обаче, че тези две положения се различават по един елемент, който е от съществено значение, за да може дадено действие да се квалифицира като публично разгласяване, а именно съзнателна и неизбежна намеса от страна на съответния ползвател, която е налице по настоящото дело и липсва в делото, по което е постановено решение *Stim* и *SAMI*.

50. Всъщност, както вече констатирах⁴⁴, като поставя в апартаментите, по собствена воля и съвсем отделно от процеса на тяхното изграждане, телевизионни приемници със стационарни антени, стопанисващият жилищна сграда целенасочено предприема действия, за да предостави на клиентите си достъп до телевизионни предавания — намеса, която може да се счита за акт на разгласяване по смисъла на практиката на Съда относно правото на публично разгласяване.

51. За разлика от това предприятие за отдаване под наем на автомобили не извършва никаква намеса от този вид. Всъщност от много години насам⁴⁵ радиоприемниците по принцип се монтират серийно в автомобилите и са включени в системите за управление на тези превозни средства, така че предприятията, отдаващи под наем посочените автомобили, нямат никакво влияние върху присъствието им в автомобила. Следователно

⁴⁰ Вж. по-специално решения от 4 октомври 2011 г., *Football Association Premier League* и др. (C-403/08 и C-429/08, EU:C:2011:631), от 15 март 2012 г., *Phonographic Performance (Ireland)* (C-162/10, EU:C:2012:141), от 31 май 2016 г., *Reha Training* (C-117/15, EU:C:2016:379), и решение *Blue Air Aviation*.

⁴¹ Вж. в този смисъл наскоро постановеното решение *Blue Air Aviation* (т. 53).

⁴² Решение *Stim* и *SAMI* (т. 33—36).

⁴³ Вж. точка 26 от настоящото заключение.

⁴⁴ Вж. точка 42 от настоящото заключение.

⁴⁵ Във всеки случай, със сигурност след влизането в сила на Директива 2001/29.

тези предприятия не извършват никакво допълнително действие, за да предоставят на клиентите си достъп до радиопредавания, и не играят никаква ключова роля във връзка с този достъп. Следователно техните действия се разглеждат само като доставка на съоръжения, тъй като тези съоръжения вече присъстват в моторните превозни средства от самото им производство. В този смисъл се счита, че като са дали разрешение за излъчване на произведенията, носителите на авторски права са взели предвид и публиката, която ползва тези произведения посредством радиоприемници, монтирани в моторни превозни средства, включително отдавани под наем автомобили⁴⁶.

52. Вярно е, че в заключението си по дело Stim и SAMI⁴⁷ не съм приел този елемент за определящ, тъй като с оглед липсата на каквато и да било намеса от страна на предприятията за отдаване на автомобили под наем в разгласяването на произведения по радио, се поставя единствено въпросът кой извършва доставката на физически съоръжения — въпрос без значение за авторското право. За разлика от това този елемент е от значение за настоящото дело, позволявайки да се покаже съществената разлика, която съществува между двете разглеждани положения. От друга страна, в решение Stim и SAMI Съдът не разглежда конкретно този въпрос, като постановява най-общо, че улавянето на радиоразпръскването посредством радиоприемници, инсталирани в моторните превозни средства, се извършва „без допълнителна намеса от страна на дружеството за отдаване под наем“⁴⁸.

53. Тъй като не оказват никакво влияние върху инсталирането на радиоприемници в моторни превозни средства, дружествата за отдаване под наем на такива автомобили също така не действат с цел печалба, за разлика от стопанисващия жилищна сграда с апартаменти за отдаване под наем, който поставя в нея телевизионни приемници⁴⁹. Макар доходоносният характер на намесата на съответния ползвател да не е сам по себе си определящ за това дали е акт на разгласяване, той може да бъде показателен за съзнателния характер на тази намеса.

54. От друга страна, разрешението, което предлагам да се възприеме по настоящото дело, не противоречи на констатациите на Съда, че инсталирането на озвучителни уредби в обществените превозни средства не представлява акт на публично разгласяване по смисъла на авторското право⁵⁰. Всъщност в положение като това по делата, които водят до постановяването на това решение Blue Air Aviation, превозвачът не предоставя озвучителната уредба на разположение на пътниците, а сам запазва контрола върху нейното използване и евентуалното предаване посредством тази уредба на защитени произведения, което предаване, ако се осъществи, ще бъде в такъв случай квалифицирано само като публично съобщаване⁵¹. За разлика от това в делото по главното производство оборудването, което позволява приемането на излъчване на защитени произведения, а именно телевизионният приемник, снабден с антена, е предоставено на разположение на членовете на публиката, които след това са свободни да решат да приемат това излъчване. Следователно именно това предоставяне на разположение представлява само по себе си акт на публично разгласяване.

⁴⁶ Вж. в този смисъл *Mouron*, Ph. Autoradios et droit de communication au public. — *Revue Lamy droit de l'immatériel: informatique, médias, communication*, n° 170, 2020, p. 24.

⁴⁷ C-753/18, EU:C:2020:4 (т. 42).

⁴⁸ Решение Stim и SAMI (т. 34).

⁴⁹ Вж. в този смисъл решение SGAE (т. 44).

⁵⁰ Решение Blue Air Aviation (т. 2 от диспозитива).

⁵¹ Решение Blue Air Aviation (т. 1 от диспозитива).

55. Накрая, на трето място, разрешението, което предлагам, е в съответствие с практиката на Съда, тъй като подчертава технологичната неутралност, която трябва да характеризира тълкуването на разпоредбите на правото на ЕС в областта на авторското право. Тази неутралност вече е изтъкната в решение SGAE, когато Съдът постановява, че разпространението на телевизионен сигнал чрез телевизионни приемници, с които са оборудвани хотелски стаи, представлява публично разгласяване, „независимо какви технически средства се използват за предаване на сигнала“⁵². След това Съдът неколкостранно се позовава на принципа на технологична неутралност⁵³.

56. Ако обаче определящият елемент по делото в главното производство е съзнателната намеса на ползвателя с цел да предостави на клиентите си достъп до телевизионни предавания, по силата на принципа на технологична неутралност би трябвало да е без значение дали този достъп им е предоставен чрез централна антена, или чрез няколко стайни антени⁵⁴.

57. Така фактът, че стопанисващият жилищна сграда предоставя на наемателите достъп до телевизионни предавания посредством телевизионни приемници със стайни антени, с които са оборудвани апартаментите, трябва да се счита за акт на разгласяване на защитени произведения, съдържащи се в тези предавания. Следва също да се провери дали и евентуално при какви условия това разгласяване е насочено към нова публика, както изисква практиката на Съда в тази област.

По наличието на нова публика

58. Ще припомня, че в решение SGAE Съдът стига до извода, че е налице публика, съставена от последователно сменящи се гости на хотел, взети като цяло⁵⁵. От друга страна, се приема, че тези гости не могат да се ползват от произведенията, излъчвани по телевизията, без намесата на хотела, предоставящ им достъп до тези произведения. Следователно те представляват нова публика⁵⁶, което обосновава изискването за допълнително разрешение от носителите на авторските права за такова публично разгласяване⁵⁷.

59. Същата логика може да се следва и по отношение на стопанисващия жилищна сграда, който предоставя достъп до телевизионни предавания на наемателите на апартаментите, когато тези наематели ги обитават за относително кратки периоди от време и в бърза последователност, подобно на гостите в хотела. В такъв случай такива наематели могат да се считат за лица, които, макар да се намират в зоната на покритие на телевизионното излъчване, не биха могли да се ползват от него без намесата на стопанисващия жилищната сграда, който им предоставя съответния достъп, поставяйки в апартаментите телевизионни приемници със стайни антени. На практика въпросните сгради били по-специално апартамент-хотели или ваканционни жилища под наем.

⁵² Решение SGAE (т. 1 от диспозитива).

⁵³ Вж., на последно място, решение от 13 юли 2023 г., Ocilion IPTV Technologies (C-426/21, EU:C:2023:564, т. 47 и цитираната съдебна практика).

⁵⁴ Вж. в този смисъл определение от 18 март 2010 г., Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon (C-136/09, непубликувано, EU:C:2010:151, т. 41).

⁵⁵ Решение SGAE (т. 38).

⁵⁶ Решение SGAE (т. 42).

⁵⁷ Решение SGAE (т. 41).

60. За разлика от това наемателите, които превръщат наетите апартаменти в свое основно или дори второ жилище⁵⁸, трябва да се считат за „притежатели на приемни устройства“ по смисъла на точка 41 от решение SGAE и следователно за членове на публиката, които са били взети предвид от носителите на авторските права, когато те са дали разрешението си за първоначалното разгласяване (в случая — наземното телевизионно излъчване). Тогава тези лица се ползват от защитените произведения в своя личен или семеен кръг и е без значение дали приемното устройство им е било предоставено от собственика или стопанисващия апартамент при отдаването под наем на апартамент. Такава доставка трябва да се квалифицира като самото предоставяне на съоръжения и не води до необходимост от допълнително разрешение.

61. Така, за да установи наличието на нова публика, сезираният съд ще трябва да направи фактически констатации относно естеството на разглежданото отдаване под наем. Преюдициалното запитване по настоящото дело не съдържа уточнения в това отношение.

Отговор на преюдициалния въпрос

62. В обобщение, ако приема, че по делото, разглеждано в главното производство, разрешението в смисъл, че не е налице публично разгласяване поради липсата на предаване *stricto sensu* на защитени произведения, би било обосновано въз основа на чисто технически подход, едно такова разрешение не ми се струва задоволително с оглед на съображенията по същество, които са в основата на релевантната практика на Съда. Възщност логиката на тази съдебна практика изисква според мен разглежданият акт да бъде анализиран като съзнателна намеса на съответния ползвател, за да се предостави достъп до защитени произведения на лицата, които не биха могли да се ползват от тях без тази намеса, и следователно като акт на разгласяване. Този акт представлява публично разгласяване, когато въпросните лица представляват нова публика.

63. Ето защо предлагам да се постанови, че член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 трябва да се тълкува в смисъл, че поставянето от стопанисващия жилищна сграда, в апартаментите за отдаване под наем, на телевизионни приемници със стайни антени, годни да приемат телевизионни предавания — освен ако наемателите не ги превърнат в свое основно или второ жилище — попада в обхвата на изключителното право на авторите да разрешават или забраняват публичното разгласяване на своите произведения, закрепено в тази разпоредба.

Заключение

64. С оглед на всички изложени по-горе съображения предлагам на постановения от *Amtsgericht Potsdam* (Районен съд Потсдам, Германия) преюдициален въпрос да се отговори по следния начин:

„Член 3, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество

⁵⁸ Тоест, когато отдаването под наем има изключителен и траен характер, дори ако фактически наемателят обитава апартамент само временно и за кратко.

трябва да се тълкува в смисъл, че

поставянето от стопанисващия жилищна сграда, в апартаментите за отдаване под наем, на телевизионни приемници със стайни антени, годни да приемат телевизионни предавания — освен ако наемателите не ги превърнат в свое основно или второ жилище — попада в обхвата на изключителното право на авторите да разрешават или забраняват публичното разгласяване на своите произведения, закрепено в тази разпоредба“.